

PRZEGŁĄD KUPIECKI

Organ Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców

CENA ABONAMENTU:

Abonament roczny	60— M
„ półroczny	30— M
„ kwartalny	15— M
Cena numeru pojedynczego	1.40 M

Ogłoszenia:

1 wiersz petitowy lub jego miejsce M 1.50.

Redakcja i Administracja:

KRAKÓW, ULICA GRODZKA L. 43

TELEFON Nr. 3267.

GODZ. URZĘDOWE REDAKCJI OD 5—7 WIE-
CZÓR. RĘKOPISÓW REDAKCJA NIE ZWRACA.

WYCHODZI RAZ W TYGODNIU.

Rok II.

Kraków, dnia 24 kwietnia 1920

Nr. 16

Z pobytu ministra handlu i przemysłu w Krakowie.

W sobotę d. 18 b. m. przybył do Krakowa minister handlu i przemysłu p. Olszewski. Z tej okazji odbyło się tego samego dnia popołudniem w sali obrad Rady miejskiej zebranie krakowskiej Izby handlowej i przemysłowej i przedstawicieli sfery handlowych i przemysłowych zachodniej Małopolski.

W dłuższym przemówieniu powitalnym przedstawił prezydent Izby p. Tadeusz Epstein, postulaty krajowego kupiectwa, przemysłu i rekodziela.

Zaznaczył naszą ochotę do pracy, a obowiązkiem rządu jest pracę tę poprzec. W szczególności podkreślił mowca cały szereg spraw piekących jak: sprawę węglową i nierównomierny rozdział węgla, niewypłacone dotychczas świadczenia wojenne, nieznosne stosunki Urzędu przywozu i wywozu, rozporządzenie, które zupełnie paraliżuje eksport drzewny, sprawę monopolów państwowych, wieści o projektowanych nowych monopolach państwowych niepokoją świat kupiecki, **przez statyzm** bowiem rozwój przemysłu i handlu **zostaje zupełnie podcięty**.

Następnie wskazał prezydent Epstein na przykre stosunki kolejowe i pocztowe, na wielkie niedomaganie tych tak ważnych środków komunikacyjnych, szkody jakie stąd dla kupiectwa wynikają są wielkie.

Konieczną jest również pomoc dla rekodziela w dostarczaniu potrzebnych materiałów.

Potrzbna też jest opieka nad szkolnictwem zawodowym. **Jedną z najżywniejszych spraw**, jest zwolnienie naszego przemysłu od cła i uregulowanie przywozu i wywozu.

Mowca zaznacza, że **wydane ustawy pozbawione są wszelkiej łączności z życiem** i wychodzą tylko na szkodę tak społeczeństwa, jak i rządu.

Z ramienia Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców byli p. r. Schechter, p. r. Schenker, p. Weinsberg i p. Steiner.

W specjalnym interwiewie z p. ministrem, interwiewował p. r. Schenker w sprawie ustalenia normy zarobkowania przy oznaczaniu cen.

P. r. Schenker wskazał na konieczność stworzenia **państwowej asekuracji**, na pokrycie szkód poniesionych podczas transportu towaru koleją i pocztą. Następnie podniósł p. r. Schenker potrzebę kredytu celnego i wiele innych ważnych i aktualnych spraw kupiectwa.

W ożywionej dyskusji mowcy przedkładali szczegółowe postulaty w kwestji transportu, przemysłu węglowego, drzewnego, naftowego, skórniczego i t. d. Dr. Benis w swych rzeczowych wywodach, zarzucił **brak planu gospodarczego** i wynikającą z tego sprzeczność zarządzeń, wskazał na szkodliwe skutki centralizmu ze względu na niezorganizowanie i dowołność administracji i szereg chybotnych zarządzeń, stosowanych względem kopalin węgla.

P. dr. Nieć, przewodniczący Kongregacji kupców chrześcijańskich w swem — **zignorowanem zresztą zupełnie** przez p. ministra — „przemówieniu” (a raczej był to atak na kupców żydów. przyp. Redakcji) wskazał na uprzywilejowanie kupców żydowskich (?) i to kosztem kupców chrześcijańskich (?). Więcej z „przemówienia” p. Nieć — **nie mamy nic ciekawego do zaznaczenia**, ale Redakcja „Przeglądu Kupieckiego” pozwoli sobie na kilka uwag pod adresem p. dr. Niecia, które w przyszłości mogą mu się przydać, zwłaszcz jak będzie „przemawiał” w „**interesie**” Kongregacji z okazji pobytu jakiegoś ministra w Krakowie. P. dr. Nieć mówił o „przywilejach” kupców żydowskich, że dostają pozwolenia przywozu na artykuły luksusowe, podczas gdy firmy chrześcijańskie nie mogą uzyskać tych zezwoleń, wymieniając nawet jedną taką firmę. Pomijając to, czy rzeczywiście owa firma sprowadziła artykuł luksusowy, **nie wskazał szanowny mowca firm chrześcijańskich**, które z pewnością prędzej dostają zezwolenia na przywóz aniżeli kupcy żydowscy. Panie Radco! Kij ma dwa końce, a nie jeden! Rzecz przedstawia się wręcz przeciwnie! Chociażby sam handel p. dra Niecia, to są przecież wyroby czysto „krajowe” i artykuły „codziennej potrzeby”.

Nie jesteśmy organem brukowym, ani nie należy do ludzi, którzy poruszają sprawy zawsze i wszędzie, tylko **nie wiedzy i nie tam gdzie należy, za-**

chowujemy więc naszą etykę kupiecką i nie prowadzimy tego rodzaju drażliwej polemiki, chcieliśmy tylko zaznaczyć, **jaki niesmak** szanowny p. przewodniczący Kongregacji kupców chrześcijańskich, po swem „przemówieniu” zostawił.

Następnie przemawiali: pp. r. Schiller, Dłohocki, Górecki, Fromowicz, Gódzicki i inni. Wszyscy mówcy wskazali na szkody jakie ponosi przemysł i handel z powodu braku zrozumienia dla tych galezi ze strony władz centralnych, które dla podniesienia handlu i przemysłu nic nie czynią; lecz przeciwnie paralizują go swoimi wstecznymi rozporządzeniami i ustawami, które powodują tylko upadek kupiectwa.

P. minister — szczerą i otwartą krytykę — przyjął z podziękowaniem i **omawiał poszczególne zarzuty i żądania.**

Katastrofalny brak węgla leży jedynie w ogólnej mizerji węglowej, Polska produkuje dziś tylko 7 milionów, ton zamiast 20 milionów rocznego zapotrzebowania. Z powodu ustawicznych strejków i trudności komunikacyjnych, zorganizowanie podziału staje się niemożliwym, jest jednak **nadzieja rychłej poprawy**, gdyż według informacji mają Stany Zjednoczone przesać Polsce 5.400 wagonów, skutkiem czego tabor kolejowy się powiększy i trudności komunikacyjne zostaną w wielkiej części usunięte.

Co do Urzędu przywozu i wywozu, ma on być poddany ministerstwu przem. i handlu, wówczas ustaną nadużycia. Reformy celnej nie można na razie przeprowadzać, należy się zatem ograniczać do poszczególnych zwolnień celnych w miarę potrzeby. P. minister uznaje szkodliwość monopolu, przyznaje również niebezpieczeństwo kompetencji „Puzappu”. W sprawie rekwiżyty co do U. w z. lichwa, to walka ta będzie **bezskuteczna jak dług, nie znikną** przyczyny, które lichwę wywołały.

W końcu przyrzekł p. minister poparcie stanowiska Izby w sprawie paszportów, komunikacji, udziału sfer przemysłowo-handlowych w ciałach ustawodawczych.

Po omówieniu szeregu podniesionych spraw zakończył p. minister swoje przemówienie wyrażeniem nadziei, że ofiary, jakie ludność cała obecnie ponosić musi, są koniecznością okresu przejściowego ku lepszej przyszłości.

Zamach podatkowy.

P. minister skarbu powiedział nam podczas ostatniego swego pobytu w Krakowie, że możemy się spodziewać wielkich podatków (5-ciokrotnych), ponieważ skarbu państwa potrzebuje pieniędzy.

Sposoby p. Grabskiego jakich używa do zasilenia skarbu Państwa, powiedzielibyśmy, raczej go osłabiają, **założenie bowiem nielogiczne i fałszywe.**

Kupiectwo znajduje się dziś w takich warunkach, że cudem prawie utrzymują swój zawód, połączony z **wielkim ryzykiem**, a przy tej kolosalnej drożźnie, utrzymanie personelu i całe wogóle regie handlu wymaga ogromnego nakładu pracy i **jeszcze większych zapasów pieniężnych, gotówki (sic!)**, a przecież sam ma też prawo do życia, które również wymaga kolosalnych wydatków.

Biorąc pod uwagę wysokie cła, rozmaite ograniczenia przywozu i wywozu, trudności i ryzyka komunikacyjne, a jeżeli dodamy do tego jeszcze **urojone wprost w perspektywie będące podatki**, to w takim razie **majątek kupca jest z miejsca wyczerpany i staje wobec dosłownego bankructwa**, prowadzenie bowiem handlu bez pieniędzy jest **niemożliwym**. Gospodarka więc tego rodzaju **jest gospodarką rabunkową** w całym tego słowa znaczeniu. Jednym zamachem majątek prywatny zrujnowany, ustają obroty, ustają i dochody, a co za tem idzie **ustają i podatki**, które według projektu p. Grabskiego mają zasilać skarb Państwa.

Chęć chwałebna, ale sposób fatalny!

Zwracamy więc zawczasu uwagę czynników miarodajnych na ten **zamach na majątek prywatny społeczeństwa** i zaznaczamy, że wymiar podatków nie powinien odbyć się według aproksymatywnej oceny, lecz sprawa ta powinna i musi być **szczegółowo i sumiennie badana przy współudziale w komisji podatkowej reprezentacji sfer kupieckich i przemysłowych**, aby wymierzony podatek nie stał się **równocześnie wymierzonym ciosem na majątek i egzystencję** i tak już znikającego kupiectwa naszego, gdyż cios ten dotknie również i skarb Państwa.

Dość chyba doświadczeń smutnych, że ustawy i rozporządzenia wydawane „na kolanie” bynajmniej z żywotnymi interesami ludności nie liczące się, wychodzą tylko na szkodę tak Państwu jak i całemu społeczeństwu.

Organizacja Państwa a kupiectwo.

Kupiectwo jako czynnik kulturalny.

Okres w jakim się obecnie znajdujemy, jest okresem organizacji naszego Państwa.

Świat kupiecki, a więc **handel i przemysł odgrywają tu ważną rolę**. Wiemy z historii, że obok innych stanów, kupiec i przemysłowiec przygotowywał owe niezbędne podwaliny nie tylko ekonomiczne, ale także cywilizacji i kultury narodu.

Kupiectwo bowiem swoją pracą gromadziło fundusze i skutkiem swej siły podatkowej przygotowało warunki bytu i innych sfer społeczeństwa.

Uczni greccy działali głównie w tych miastach, gdzie stynał handel i przemysł jak Ateny, Aleksandria i t. p. Anglia zdobyła tężnę duchową **tylko wśród pracy**, to też zjawiają się tu uczni na różnych polach i podnoszą kulturę angielską do wysokiego stopnia.

Beznadziejne położenie kupiectwa. — Jak Sejm nasz pracuje i jak pracować powinien?

Stan, w jakim się obecnie kupiectwo nasze znajduje, jest **bardzo trudny i ciężki**. Znajdujemy się co prawda w okresie powojennym, zrujnowanym stuletnią przeszło niewolą i stawiamy pierwsze kroki w dziedzinie organizacji państwowej, które to kroki z natury rzeczy **muszą być chwiejne i niepewne**, za mało jednak jesteśmy obojętni, abyśmy uchylił szkodliwe następstwa takich chwiejnych i niepewnych kroków.

Brak kompletny orientacji w naszym obecnym po-

łożeniu gospodarczem **stacza** nas w coraz to **większą otchłań**. Cała wina leży po stronie naszego Sejmu, który wcale nie liczy się z wolą i potrzebami społeczeństwa. Rzut oka na dotychczasową pracę Sejmu przekona nas o jej owočności dla całego Państwa i społeczeństwa.

Praca ta ogranicza się tylko do uchwalania ustaw, które wprowadzają jedynie chaos i rozgryczenie w społeczeństwie, ale korzyści praktycznych i skutków dodatnich w kronice sejmowej nie znajdujemy. Podkreślić musimy, że wskutek tego społeczeństwo całe odnosi się do naszego Sejmu z wielką nieufnością i nie dziwnego, bo nie znajduje w nim żadnej zbawiennej inicjatywy.

Brak współpracy wydaje tu te gorzkie owoce i nieścisłe skutki w rodzaju szalejącej z dnia na dzień drożyzny, strajków i wiele innych tym podobnych niepożądanych zjawisk. Oto choroba, która toczy nasz organizm gospodarczy.

W chwili obecnej, gdy stosunki z państwami sąsiadnymi nie są jeszcze uregulowane, **wymaga handel szczególnie pieczołowitej opieki** ze strony rządu.

W zrozumieniu i uwzględnieniu tego znaczenia, jakie kupiectwo dla Państwa posiada, powinno mu się ułatwić zadanie i pomagać w tej tak ciężkiej walce o byt.

Ułatwienie kontaktu z zagranicą.

Państwo powinno pomagać swemu kupiectwu i ułatwić mu kontakt z zagranicą, jak długo bowiem produkcja rodzima nie będzie w stanie pokryć potrzeby całej ludności, **import** towarów z zagranicy **jest koniecznością** nieodzowną. Uregulowanie stosunków handlowych z zagranicą, dopuszczenie wymiany towarowej z państwami sąsiedziami, **wolność zupełna w zawoździe kupieckim**, oto jedyna racjonalna i zbawienna polityka handlowa.

Jeśli kupiectwo, nasze rujnować się będzie ograniczeniami i ustawami prohibicyjnymi, to ono **zubożeje, upadnie**, i nikt nie będzie mógł płacić podatków, bo nie będzie miał dochodów. Czy nasz organizm państwowy bez tych podatków się obejdzie, bardzo wątpliwy.

O równowagę gospodarczą.

Bezmysłny biurokratyzm rozpanoszył się u nas i wynajduje coraz to nowe utrudnienia i szkyany krępujące wolność ruchu i każdą zdrową i praktyczną inicjatywę już w zarodku, zadaje jej poprostu śmierć przed narodzeniem.

Trudności i przeszkody dla kupców i przemysłowców piętrzą się z każdym dniem coraz bardziej. Przemysł i handel rozwijają się mogą tylko w atmosferze wolności i swobody. Handel i przemysł jedynie zdolne są do osiągnięcia równowagi w uregulowaniu gospodarki państwowej.

Brak zaufania. — Plaga central.

W numerze poprzednim „Przeglądu Kupieckiego“ wykazaliśmy w artykule wstępnym olbrzymi deficyt budżetowy. Gdyby ten deficyt miał się powtarzać także w latach dalszych, **grozi państwu nasza nieobliczalna katastrofa**. Położenie kupiectwa naszego przedstawia się bardzo ponuro, codziennie dołączają się nowe trudności, które czynią prowadzenie handlu nieznosijszym. Ograniczenie pracy, **brak zaufania** w to, że w ogólności można ze spokojem cokol-

wiek **przedsiębrać** i wykonać, **plaga etatyzmu i central** i wiele innych **szkodników podkopuje i centry powoli ale pewnie słaby**, bo tworzący się dopiero organizm Państwa, które w iście cudowny sposób zruczilo z siebie kajdany niewoli wiekowej i z martwych powstało,

Co będzie dalej?

Odczuwamy wszyscy zabójcze znaczenie tych **szkodników** dla życia ekonomicznego Polski i z trwogą zapytujemy samych siebie: **co będzie dalej i jak długo można w takich warunkach istnieć?**

Wolna i wyzwolona z wiekowej niewoli Polska **musi się tem usilniej zabrać do odbudowy handlu i przemysłu**, gdyż tylko ekonomicznie silna, będzie mogła spełniać swą rolę historyczną.

Kupiectwo nasze pragnie z całego serca służyć potrzebom odrodzonej Polski i pracować nad jej szczęśliwym rozwojem. Pracować chcemy z całych sił, ale domagamy się praw do życia! Niech nam nie utrudniają spełniania naszych zadań. Niech ustaną demagogiczne ataki i szkyany kupiectwa i **niech zapnuje wolny handel**, który będzie dobrodziejstwem nie tylko dla Państwa, ale dla całego społeczeństwa polskiego.

Niestuszný zarzut.

Onegdaj podała pewna część prasy tutejszej, że kupcy odmawiają już teraz przyjęcia koron i żądają zapłaty za kupiony towar tylko w markach polskich, piętnując to postępowanie kupców jako „haniebny wysysk“. Pisma te, które **czerpią** tego rodzaju **informacje** jak widać z **źródeł** mniej pewnych, podają dalej, że kupcy żądają tyle marek za pewien towar, ile przedtem żądali koron.

Na ten zarzut, nazwijmy-go też haniebnym odpowiada kupiectwo nasze tylko tyle, że **przyjmując jak przedtem tak korony jak i marki**, podczas gdy instytucje publiczne a w szczególności rządowe jak poczta etc. już od dwóch tygodni **odmawiają przyjęcia koron**.

O ile zaszedł rzeczywiście sporadyczny wypadek, że jakaś firma lub kupiec drugo- czy trzeciorderny wzbraniał się przyjąć koron (co zresztą nie byłoby jeszcze tak „haniebnym wysyskiem“, skoro instytucje rządowe „świecą takim przykładem“ to nie można przez to szkalować etyki całego kupiectwa. Jest również **nieprawdą** jakoby kupcy żądali za towar tyle marek ile przedtem koron. Owszem, będziemy bardzo wdzięczni, jeżeli dostaniemy autentyczne fakta w takich wypadkach. Krakowskie Stowarzyszenie Kupców stoi na straży tylko uczciwego kupiectwa i jego tylko interesów broni, niemniej jednak posiada także **broń przeciwko kupiectwu nieuczciwemu** i nie pozwoli naruszać etyki całego kupiectwa.

Przyszłość naszego handlu zagranicznego.

Zagranica zaczyna się pomału interesować wyrobami naszego przemysłu, który na razie niestety jest bardzo nikły, ale o ile zabierzemy się do dzieła z **większą** jak dotychczas **wydajnością** pracy i nabierzemy zaufania do naszych władz centralnych (o ile

na to zastępują przyp. Redakcji), to staniemy w szeregu innych państw ważnych pod względem gospodarczym.

Przez wprowadzenie w czyn traktatu pokojowego zyskamy bardzo ważne obszary i bezpośredni **dostęp do morza**. Plebiscyt i wojna nie są jeszcze do końca przeprowadzone i dopiero po pomyślnem załatwieniu spodziewać się należy większego rozmachu ekonomicznego.

Energię samozachowawczą musimy dalej utrzymywać i zużyć ją na odbudowę skołataną naszej gospodarki krajowej. Przyszłość nasza zależy od ukształtowania się handlu polskiego z zagranicą. Produkty nasze znajdując z łatwością rynki zbytu, ponieważ brak towarów da się jeszcze odczuwać przez dłuższy czas na całym świecie.

Przemysł nasz i handel musi sobie wywalczyć byt i ciężkie boje staczać z handlem nielegalnym. Dużo niepowołanych żywiołów wciśnięto do handlu, a trzeba je koniecznie usunąć, ażeby **kupiectwo nasze uczciwie** nie ucierpiało jeszcze więcej.

Niestety, wojna i zaburzenia społeczne **zrewolucjonowały** wszystkie pojęcia o tem co się godzi i nie godzi. Zmiana nastąpić musi, **handel bowiem mieć powinien realną podstawę w zaufaniu.**

Rozporządzenia i ustawy są niestety w przeważnej części **niebardzo szczęśliwe** i wywołują tylko protesty kupiectwa, a dzieje się to z powodu **braku współpracy** Sejmu i Rządu z przedstawicielstwem naszego kupiectwa. Niechżeś ta zarozumiałość zniknie raz na zawsze; a nastąpi praca wspólna, harmonijna, a uzyskamy pełne zaufanie zagranicą, na której nam chyba zależeć powinno. Nie wolno nam pozostawać w tyle! W Paryżu odbyło się niedawno zgromadzenie organizacyjnej polsko-francuskiej Izby handlowej. Nowa ta instytucja ma za zadanie ułatwić stosunki handlowe między Polską a Francją.

Zachowując niezbędny kontakt z zainteresowanymi organizmami gospodarczymi, Izba przedstawia dla zrealizowania wszelkie kroki i wszelkie pozytywne propozycje, zbiera dokładne informacje co do stanu przemysłu i rynków polskiego i francuskiego.

Izba handlowa polsko-francuska studjuje uwagi i propozycje swoich członków co do ulepszeń, jakie przeprowadzać należy w konwencjach gospodarczych, zawartych pomiędzy Francją a Polską, oraz **baczy nad ich ewentualnem wykonaniem** przez władze publiczne.

Izba udziela swego poparcia zarówno we Francji jak i w Polsce przemysłowcom i kupcom interesowanym, faworyzując obywateli obydwóch krajów, poszukujących zajęcia i spisując listy przemysłowców i kupców polskich we Francji, oraz kupców francuskich, utrzymujących stosunki z Polską.

Jak widzimy, zwycięskie mocarstwa ententy interesują się naszym handlem i przemysłem i okazują wielkie zrozumienie, jest to dla nas **moment bardzo ważny** i powinniśmy dolożyć wszystkich sił, na jakie nas tylko stać, ażeby handel nasz i przemysł zagraniczny, szczególnie się rozwijał, a Państwu i obywatelstwu naszemu przysporzył wiele dobrobytu.

Kronika gospodarcza.

Umowa z Czecho-Słowacją. Ministerstwo przemysłu i handlu komunikuje o zawarciu z Czecho-

Słowacją umowy kompensacyjnej. Umowa ta ma za podstawę dostarczenie ze strony polskiej produktów ropnych, w ilości około 2000 cystern, oraz ropy także około 2000 cystern. Dostawa, względnie odbiór ma być uskuteczniiona w ciągu 3 miesięcy od dnia ratyfikacji umowy przez Rząd Polski.

Wzmacniając to zobowiązał się Rząd Czeski do dostarczenia w tym samym czasie do wysokości całej sumy, t. j. około 160 milionów kor. czes. towarów kompensacyjnych, a mianowicie: wszelkie w Czecho-Słowacji fabrykowane artykuły potrzebne dla przemysłu naftowego, materiały i przyrządy elektrotechniczne, instalacje budowlane i elektryczne, środki wybuchowe dla kopalń, maszyny i narzędzia rolnicze, chemikalia, papier, etc. 75% towarów, otrzymanych z Czech, będzie przeznaczane dla przemysłu naftowego.

Rozliczenie kompensat będzie uskuteczniane w ten sposób, że Min. Przem. i Han. zaliczać będzie poszczególne transakcje na umowę kompensacyjną i zawiadamiać o tem Czeski Urząd Kompensacyjny, który zobowiązany będzie wystawiać odpadne zezwolenia wywozu. W ten sposób strona polska ma prawo wyboru jakości i wzajemnego stosunku ilościowego wyżej wymienionych towarów. Polska będzie miała również prawo zaliczania na poczet umowy towarów w umowie nie wymienionych, a będących w wolnym handlu w Czecho-Słowacji.

Rząd czeski nie ma prawa nakładania na towary kompensacyjne żadnych opłat, ani podatków eksportowych.

W sprawie pogłosek o złotych polskich. Tel. z Warszawy: Ministerstwo skarbu komunikuje: W prasie pojawiają się wiadomości, że Ministerstwo skarbu zamierza w najbliższym czasie wprowadzić złote polskie na podstawie bardzo znacznej dewaluacji marki. Otóż należy stwierdzić, że zasadniczo reforma walutowa nie jest jeszcze dojrzałą i jest tylko przedmiotem różnych rozważań. W każdym razie krokiem przedsięwziętym do niej musi być nie dewaluacja marki polskiej, lecz przeciwnie ustalenie i podniesienie jej kursu przez załamanie niepotrzebnego importu, wzmocnienie eksportu, wydajności podatkowej i powodzenie pożyczki wewnętrznej. Samo mechaniczne zastąpienie marki przez złote po kursie niekorzystnym dla marki nie jest jeszcze przeprowadzeniem reformy walutowej i ministerstwo skarbu nie zamierza jej od tego rozpocząć.

Z Komitetu Ekonomicznego Ministrów. Komitet ekonomiczny ministrów na posiedzeniach d. 13 i 14 b. m. uchwalił natychmiastowe udzielenie pomocy aprowizacyjnej Małopolsce, upoważnił Generalnego Komisarza Ziemi Wschodnich do zakupu 2000 ton pszennej mąki amerykańskiej dla rozprowadzenia jej po własnych cenach ludności Ziemi Wschodnich, upoważnił Ministerium Aproprowiacji do nabycia większej ilości soli niemieckiej w drodze wymiany towarowej i zaakceptował w zasadzie planowaną przez Ministerium Aproprowiacji organizację rozdziału nafty aprowizacyjnej przez zainteresowane zrzeszenie producentów i konsumentów z wykluczeniem wszelkiego pośrednictwa. Nadto Komitet Ekonomiczny uchwalił wniosek Ministerium Przemysłu i Handlu w sprawie przedłużenia terminu zwolnień celnych od przedmiotów, wymienionych w art. 1 rozporządzenia ministrów skarbu oraz przemysłu i handlu z dnia 20 marca 1920 r., tudzież wniosek tegoż ministerium w sprawie uprzy-

wilejowania kolejowych transportów surowców dla krajowych papieru i uznał za celową planowaną przez wspomniany ministerjum organizację rozdziału papieru dla potrzeb rządu, oświaty i prasy.

Wystawa maszyn rolniczych we Lwowie. W końcu miesiąca września r. b. odbędzie się pod protektoratem Ministerjum Rolnictwa i Dóbr Państwowych wystawa maszyn i narzędzi rolniczych, w połączeniu z międzynarodowym pokazem i próbą plugów motorowych i parowych. Pod wystawę obrano Lwów, jako centrum najbardziej zniszczonej dzielnicy kraju, posiadającej najwięcej niezagospodarowanych łożysk.

Wystawa niewątpliwie zainteresuje wytwórców krajowych, zarówno jak obcych, gdyż kraj nasz przedstawia bardzo obszerny rynek zbytu, dotychczas w kierunku mechanicznej uprawy roli mało wyzyskany.

Termin zgłaszania plugów upływa dnia 15 czerwca r. b., nadsyłania zaś eksponatów dnia 1 sierpnia.

Pokaz i próba rozpocznie się dn. 15 sierpnia i trwać będzie łącznie z wystawą do d. 1 października.

Wszelkie informacje udzieli Komitet Wystawy maszyn rolniczych w Warszawie, ul. Chmielna 2, tel. 211-15, adres telegraficzny „Wumarol“.

Międzynarodowy kongres gospodarczy. Pierwszy międzynarodowy kongres gospodarczy odbędzie się w dniu 1 i 2 maja we Frankfurcie nad Menem.

Spis walut, czeków i przekazów zagranicznych. Minister skarbu wydał rozporządzenie, zarządzające w terminie 5 względnie 8-dniowym spis walut, czeków i przekazów zagranicznych, złożonych pod jakimkolwiek tytułem w instytucjach finansowych. Spis ten ma wyszczególniać nazwisko i adres właściciela.

Od Drohobycza do Gdańska. Projektowane jest monumentalne dzieło, jak donosi „Dziennik Poznański“. Otóż przeprowadzony ma być rurociąg z zagłębia naftowego do Gdańska. Długość jego byłaby co najmniej mniejsza od długości takiego rurociągu na Kaukazie, który łączy Baku (nad morzem Kaspijskim) z Batum nad morzem Czarnym.

Sklepy aprowizacyjne we Lwowie otwarte w niedzielę do godz. 10 rano. Na skutek masowego domagania się otwarcia sklepów aprowizacyjnych w niedzielę, magistrat wydał tymczasowe zarządzenie otwierania tych sklepów do godz. 10 rano. Należy przypuszczać, że podobne zarządzenie wyda i magistrat krakowski.

Ugi towarowe dla eksponatów na wystawę Lwowską. Minister kolei zarządził, ażeby eksponaty na wystawę maszyn i narzędzi rolniczych, organizowaną na wiosnę r. b. we Lwowie, były przewożone na polskich kolejach państwowych i w zarządzie państwowym pozostających, na następujących zasadach:

- 1) przewóz na wystawę do Lwowa będzie obliczany według pełnej obowiązującej taryfy towarowej,
- 2) przewóz powrotny z wystawy dokonywać się będzie bezpłatnie na tym samym szlaku, na którym skutecznym był przewóz pierwotny na wystawę,
- 3) bezpłatny przewóz będzie mógł być dokonany tylko za listami przewozowymi zwyczajnej szybkości,
- 4) bezpłatny przewóz jest dopuszczalny w razie zaświadczenia komitetu wystawy, że zwracane eksponaty były wystawione i nie zostały sprzedane,
- 5) żądanie zwrotu eksponatów według zasad ulgowych powinno być zgłoszone w przeciągu miesiąca po zamknięciu wystawy.

Fabryka cykorii. Fabryka cykorii w Krotoszynie została świeżo założona i wyrabia narazie cykorję z buraków cukrowych, z braku korzeni cykoryjnych. Jak nam donoszą, fabryka ta, pod firmą „Extra“, porobiła starania o uprawę u nas cykorii i rozdała między rolników nasienie korzeni cykoryjnych i wskazówki ich uprawy.

NADESŁANE.

Za ten dział Redakcja nie odpowiada.

Dr. Zygmunt Spingarn

obrońca w sprawach karnych

otworzył kancelarię i prowadzi ją przy kancelarii adwokata

Dra WŁADYSŁAWA BARTMAŃSKIEGO
W KRAKOWIE, Bracka 4 (Rynek gł. 17).

Adwokat Dr. E. Weisnicht

we Wiedniu I. Schannerg. 2. Telefon 23491

załatwia inkaso wierzytelności, kupieckich, przeprowadza wszelkie sprawy prawne i interwencje w sprawach wywozu i przywozu w wiedeńskim Ministerstwie skarbu. — Korespondencja polska.

Zakład dentystyczny

ARTURA GOLDMANA

Kraków, Sławkowska L. 30 II p.

SREBRO STOŁOWE

i starożytne, zęby sztuczne, nawet bez złota, oraz wszelką biżuterię kupuje po cenach najwyższych

Zegarmistrz MELZER, Kraków

ul. Sławkowska 16, obok magazynu broni.

Georg Wasserstein

Ewa Kirschenbaum

Rozwadow

61

Slaszów

zareczeni w kwietniu 1920 r.

WOLNOŚĆ!

NAJLEPSZE
TUTKI I BIBULKI CYGARETOWE
JEDYNEJ GALICYJSKIEJ FABRYKI
BIBULEK DO PAPIEROSÓW

SOLALI

ZYWIEC

WYROB KRAJOWY

Mydła toaletowe
Tow. „DEHA” Warszawa

oraz

Mydła warszawskie do prania

poleca firma

58

Jakób Wanderer

Kraków, ul. Jagiellońska L. 9.

Towarzystwo przewozowe
„PRONTA”

Spółka z ogr. odp.

(Właśc.: Seweryn Rechter i Bernard Gross.)

7 Kraków, ul. św. Gertrudy, 26.

Wiedeń, 1. Schottenbastei, 11.

Lwów, plac Marjacki, 5. **Bogumiń.**

Własne składy przy torze kolejowym. — Szybka ekspedycja wozami zbiorowymi z Wiednia do Polski. — Specjalne działy: Ekspedycja samochodów pociągami pocztowo-towarowymi i ekspedycja poczekalni do: Lwowa, Tarnopola, Stanisławowa i Kołomyj z ubezpieczeniem i konwojowaniem towarów do miejsca przeznaczenia. — Załatwianie formalności cłowych. — Przeprowadzki miejscowe i zamiejscowe wozami meblowymi.

JÓZEF LEIBOWICZ
Zakład Dentystyczny

KRAKÓW, Rynek gł. 11.

TELEFON 268.

LWÓW, ul. Ludwika Kubali 3.

Poleca wszelkie artykuły dentystyczne.

Kompletne urządzenia gabinetowe i techniczne. Szlachetne metale dla celów dentystycznych. 12

Cukry, czekoladę, deserty czekoladowe, herbatniki, wszelkie towary kolonialne, sok malinowy, mydła toaletowe firm krajowych i zagranicznych, oraz mydło do prania 1-szej jakości

poleca firma

37

Perlmutter i Goldberger

Kraków, ul. Dieła 65.

Vaselin alb., Vaselin flav. I.,
Vaselin flav. opt.

Vaselin techn.

Ol. Vaselini flav. I. ch. p.

Benzin raff. 0-680 0-760.

Artykuły kosmetyczne
krajowe i zagraniczne.

Wina stołowe i lecznicze

poleca

D. Holländer, Droguista

Stary Sącz.

Biuro techniczne i elektrotechniczne

„ZENIT”

Kraków, ul. Stradom L. 7

dostarcza ze składu lub krótkoterminowo: płyty uszczelniające „Klingerit”, „Stadlit”, pakunki konopne, bawełniane, asbestowe, płyty gumowe i asbestowe, szkła Klingerera, Staufera etc.

Sprzedaz hurtowa. — Co godz. 11. Świeży transport.

Z powodu nawiązania bezpośrednich stosunków z zagranicznymi fabrykami pakunków konopnych i bawełnianych, jakoteż ulg przy transporcie, dostarczam wspomniane artykuły, oprócz ze składu także krótkoterminowo po niższych cenach. 50

Dom handlowy komisowo-ekspedycyjny 54

Częstochowscy

Zjednoczeni Ekspedytorzy

Centrala: Częstochowa, 2-a Aleja Nr. 18.

Telefon Nr 22.

Własne Filje: KRAKÓW, Rynek 8. Telefon 473.

WARSZAWA, ul. Dłomackie 6/8. Tel. 286-73. — ŁÓDŹ,

ul. Piotrkowska 51 — SZCZAKOWA, PR.-HERBY,

GDANSK, ŁAWA-MŁAWA.

Załatwiają na najdogodniejszych warunkach: Cienie i transportowanie towarów w kraju, zagranicę i z zagranicy. — WŁASNE SKŁADY.

Kawiarnia „Ente“

Kraków, Grodzka 42

Telefon Nr. 3492.

Szymon Haber.

Pralnia HYGJENA

w Krakowie, Wrzesińska L. 1.

62. Filja: ul. Starowiślna 45.

przyjmuje wszelką bieliznę do prania i prasowania i wykonuje do dni 4-ech.

Oddaje zastępstwa w miejscu i na prowincji.

Zawiadomienie!

P.T. Klientów naszych zawiadamiamy, że nadszedł świeży transport

ULTRAMARINY

którą dostarczamy w oryginalnych beczkach i w opakowaniu 25 własnym 1/2 i 1/4.

Koerbel i Gottlieb

Kraków, ul. Meiselsa L. 11.

Sprzedaz tylko hurtowna.

Kupuję

złoto, srebro, platynę, brylanty, opitki oraz odpadki złota

po najwyższych cenach

S. Vogler 26

Kraków, Grodzka 31.

SZPAGATY

KONOPNE I PAPIEROWE, SZNURY, TAŚMY TAPLERSKIE i t. p. poleca

Fabryczny skład wyrobów powroźniczych

H. FINKELSTEIN

KRAKÓW, Wielopole 22.

Sprzedaz wyłącznie

hurtowna

po cenach fabrycznych.

Zmiana adresu!

Spółka transportowa

31

»CRACOVIA«

Dom spedycyjno-komisowy. - Agencja cłowa.

W Krakowie, obecnie Grodzka 60.

Telefon Nr. 270.

Filia Wiedeń I, Schönlaterng. 7a.

Telefon Nr. 3191/VIII.

Przesyłki zbiorowe z większych miast kraju i zagranicy. — Pośrednictwo w uzyskaniu zezwoleń przywozowych i wywozowych, załatwianie formalności cłowych. — Magazyny do przechowywania towarów i mebli.

Nadchodzi za parę dni transport masła kokosowego

„Van den Bergha-Tomor“

oraz śledzie szkockie marki „YARMUTH“

Zamówienia przyjmuje się w biurze

64

Domu Handlowego Gaenger i Ska

Kraków, Starowiślna 40, codziennie od 10-1 i 4-6.

Ze względu na ograniczoną ilość, wskazane szybkie zgłoszenia konsumów, kooperatyw i innych związków. Oddajemy zastępstwa „Tomoru“ na poszczególne okręgi.

ZUGMUNT REICH

Kraków, Sienna 1.

Poleca: Zefiry, oksforty, kretony, madapolamy, batysty, ełaminy, oraz wszelkie towary manufakturowe po cenach umiarkowanych.

MARSMILIAN NEUMANN

Biuro techniczne

Kraków, ul. Wielopole 22.

Skład artykułów technicznych

uszczelniacze asbestowe, grafitowe, konopne; płyty gumowe i na wysokie ciśnienie; węże gumowe i konopne; pasy z włósenia wielbłądów, konopne i gumowe; motory i wszelkie materiały instalacyjne.

Tow. Akcyjne

J. Górecki, W. Rucharski

I SPÓŁKA

Fabryka wyrobów metalowych

Kraków, ul. Zabłocie

Stacja kolej. Podgórze-Wisła

Adres tel. i telegraf. — Telefon 277

wykonuje:

Drut żelazny, pocynkowany i kolczasty. — Siatki i ogrodzenia siatkowe. — Meble domowe i szpitalne. — Kasy ogniotrwałe. — Wagi decymalne. — Konstrukcje żelazne i wyroby kute.

19

H. SELINGER i M. ZUGHAFT

w Krakowie, Litwowszczyzna 4.

Polecają

do natychmiastowej dostawy ze składu:

Koła do pasów od 160—800, pasy konopne, szpagatowe i skórzanego od 25 mm szer. w zwykłym i bez. — Płyty uszczelniające „Klingent“ i „Ledrit“ — Pakunki asbestowe suche i grafitowe. — Taśmy gumowe do walców. — Przewody elektryczne.

63

Ważne dla kupców!

mydeł, kosmetyków, past do obuwia, past do podłóg, mydła do prania, farb do materii, artykułów gospodarczych i t. d. poleca

KRAKÓW, Rynek główny 11, Filja pl. Szczepański 2. — RZESZÓW, Rynek 21.

Wysyłki kolejowe i pocztowe odwrotne.

Ważne dla kupców!

Dom Handlowy Leserkiewicz i Ska

43

„Perfumerja“

Mydła toaletowe krajowe i zagraniczne, wody kolońskie i toaletowe, pasty do zębów, kremy do twarzy, manicure, szczotki do włosów, zębów, grzebienie i przybory do golenia pierwszorzędnej jakości poleca

Nowo otwarta Perfumerja

Braci Sandwirth

Kraków, Grodzka 46. 39

WIELKI TRANSPORT

pierwszorzędnego oraz **OBUWIA** nadzwyczaj pięknego w różnych fasonach, jakoteż pantofelek różnego rodzaju

nadszedł do znanej solidnej firmy

GIZELA BRAND KRAKÓW
STAROWISŁNA 6.

Agencja handlowa i Biuro pośrednictwa kupna i sprzedaży

»UCZCIWOŚĆ«

57

przeprowadza transakcje kupna i sprzedaży przedsiębiorstw, fabryk, realności, wili, majątków ziemskich, lasów i t. p. — Ma do sprzedaży realności, parcele na fabryki i t. d. i poszukuje do kupna kamienie w Wiedniu.

F. Turliński, Kraków, Podwałe 3.

Biuro transportowe

ADOLFA STERNA

w Krakowie, ul. św. Jana 18

uskutecznia wszelkiego rodzaju ekspedycje w kraju i zagranicą. 37

„WAWEL“

Towarzystwo spedycyjne i transportowe z ograniczoną poręką

KRAKÓW, ul. św. Anny L. 4, Telefon 3222.

Wiedeń

II., Obere Donaustrasse 101,

III., Döflingerstrasse 4;

III., St. Marx

Telefon 40088

Telefon 379/11.

Telefon 3630.

Specjalny dział ekspedycji towarów kompensacyjnych własnymi pociągami.

Biuro techniczne, Inż. Józef Weingrün

Telefon 2145

KRAKÓW, GROBLE 17.

Telefon 2145

Dostarcza: **pasy popędowe, gury konopne, płachty i węże parciane, siekiery i piły poprzeczne, piły trackie do gatru i cyrkularek, łukowe i taśmowe, tarcze szmirglowe, piłniki, kilofy, łopaty i rydle, rafy do szutru, młoty i młotki szutrowe, oleje, smary i smarownice, oraz różne przybory techniczne. Łamacze kamieni i kompletne szutrownie, betoniarki, formy i maszyny do wyrobów betonowych, windy i wy ciągi budowlane i montażowe, lokomobile parowe i benzynowe, gontówki, wszelkie maszyny do obróbki drzewa, walce drogowe parowe i benzynowe, oraz inne urządzenia robocze i popędowe.**